

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštine. Naročnino je plati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Jedinstvo in upravilo se nahajata v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80.— za $\frac{1}{2}$ strani K 40.— za $\frac{1}{4}$ strani K 20.— za $\frac{1}{8}$ strani K 10.— za $\frac{1}{16}$ strani K 5.— za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 29.

V Ptiju v nedeljo dne 18. julija 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Natančni opis zmagovite bitke pred Gorico. — Italijani izgubili nad 30.000 mož. — Ponesrečeni črnogorski napadi. — V Galiciji in na Poljskem priprave na novo odločilno bitko. — Nemški delni uspehi proti Francozom in Angležem. — 141.000 kvadratnih kilometrov sovražnikove zemlje v naših in nemških rokah.

— Turški uspehi.

Po razburljivih tednih zmagovitega napredovanja v Galiciji in na Poljskem nastopal je na severu navidezno mir. Sovražnikova in naša omota si stojita nasproti. Rusi so pri Krasniku enkrat zbrali vse svoje moči in jih ojačili z ekskluzivnimi rezervami. Tako so poskusili protiofenovo, ki pa je bila tako rekoč v kali zadušena. Otovo je, da ruske armade, čeprav so v nazavovanju in v defenzivi mojstri, nimajo nobene apadalne moči več. Zdaj bodo prihajala iz severa skozi nekaj dni, morda tudi skozi nekaj ednov, le manjša poročila brez odločilnega posledice. To je umevno; kajti naša in nemška zmada ste v svojem brezprimerem zmagovitem obodu izvršili delo, ki se mora zdaj i od zadaj polniti. Treba je zadaj urediti ceste in železnice, dovoz nedoglednih vrst provijantskih in univerzitetnih vozov, — treba je z eno besedo urediti na novo odločilno veliko bitko. Zato je treba nam, ki čepimo doma, hočemo imeti tako rekoč vsak dan veliko nago na krožniku prezentirano, malo več popljenja. Kar so naše in nemške čete maja in junija meseca na severu dosegle, to nima pričere v svetovni zgodovini. Ponosni na to krasno zmado in hvaležni braniteljem naše grude moramo biti, — in zato je tista babja nervoznost, sto smešno, obenem pa zločinsko razširjevanje živih vesti v tem času dvojno sramotno. nisi sami so izgubili v svojo lastno moč vso upanje in njih hinavski zavezniki čakajo bledi a konec ruske armade. Nikdo na živem svetu še ne veruje, da bi zamogla milijonska azijatska družina jekleno steno ob naši in nemški egi predreti. Ne, v kratkem se bode bila odločna bitka zoper Rusijo na ruski zemlji in, karor vse kaže, nam bode nebo milo!

Naše današnje poročilo o veliki bitki okoli Gorice, pri kateri so izdajalski Italijani glasom lastne svoje izpovedi nad 80.000 mož izgubili, kaže našo zmagovito moč i na jugu. Odkrito se lahko pove, da imamo le maloštevilne čete v obmejnem skalovju na jugu. Ali te cete so želesne. Zelena Soča je danes rdeča italijanske krvi, tirolske in koroške gorske skale se valijo v doline in pokopavajo elitne čete Vittorio Emanuela, kraljevskega Judeža. Že se širi po lačni Italiji zavest, da sta kralj in vladar državo v velikansko nesrečo spravila; iz klica „Eviva la guerra“ se bode razvil klic „Abasso il rè“ in besedoloma savojska popanca izginila bode iz pozorišča . . . Judežev konec!

Nemci, na vseh straneh svetovne vojne udeleženi, pričeli so zopet z živahnejšimi boji proti Francozom in Angležem. Dosegli so v zadnjem času več pomaembnejših uspehov. Zlasti njih zadnja zmaga v Argonih, pri katerih so velik del francoske linije zavzeli in okoli 3000 Francozov vjeli, dokazuje njih nepremagljivo moč. Prav lepe uspehe so dosegli tudi Turki ob kavkaški fronti. Rusi, ki vsled svojih nesreč na Poljskem in Galiciji niso mogli tja nobenega ojačanja poslati, doživeli so pa krvavih porazov; okoli 3000 Rusov je padlo ob tej fronti. Napadi združenih angleško-francoskih moči na Dar-danele postali so mnogo slabotnejši.

Kdo bi pri takih razmerah torej ne bil z vojnim položajem zadovoljen? Le nevedni črnogledci, le jokavi sebičneži, ki ne čutijo nobene požrtvovalnosti v sebi, hitijo za lažnjivim vistem zbeganih naših nasprotnikov. Mi pa imamo trdno vero v zmago našega in nemškega orožja, tako trdno, kakor je trdna naša vera v prekrasno domovino in nje izvišeni poklic za vesoljno človečanstvo!

Nemška uradna poročila od sobote.

K.-B. Berlin, 10. julija. Uradno se razglaša:

Vzhodno bojišče. Pri Osovjecu smo odbili sovražnikov napad.

Jugozahodno bojišče. Položaj nemških čet je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

K.-B. Berlin, 11. julija. Uradno: Na vzhodnjem bojišču je položaj neizpremenjen. — Na jugo-vzhodnjem bojišču so se vršili zadnje dni v okolici Krasnostawa krajevni boji, ki so povsodi za nas ugodno potekli. Sicer se pri nemških četah ni ničesar zgodilo.

Vrhovno armadno poročilo.

Austrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 11. julija. Uradno se razglaša: 11. julija 1915, opoldne. Položaj je na vseh bojiščih nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 11. julija (W.-B.). Iz Velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Severno Yperna ponovili so Angleži včeraj svoj poskus od 6. julija, da se postavijo v posest naše postojanke ob kanalu; napad se je ponesrečil pod izdatnimi izgubami za sovražnika.

Tesno severno ceste Souchez-Ablain poskusili so Francozi zvečer napad, ki je zadel na napad od nemške strani. Boj še ni dokončan.

Francoškemu ognju padlo je kot žrtev v zadnjih dneh 40 prebivalcev Lieveina, od katerih je bilo 10 usmrtenih.

Posemne francoske napade Fricourt vzhodno Ablain bil je lahko zavrnjen.

V Pretrskem gozdu se je razbil z ljutim artiljerijskim ognjem pripravljen napad; sovražnik je imel silne izgube.

Napad na nemško pozicijo, vzhodno in jugovzhodno od Sondernacha (jugo-zapadno od Münsterja) je bil odbit.

Vrhovno armadno vodstvo.

Kapitulacija nemških čet v Nemški južno-zahodni Afriki.

K.-B. London, 10. julija. Reuterjev posebni poročalec poroča iz Kapstadta: Botha je zahteval, da se morajo Nemci vdati do 9. julija ob 5. uri popoldne, drugače bo pričel z napadom. Nemci so uvideli, da ni upanja, da bi ušli in so vsled tega sprejeli ultimatum. Po pogojih kapitulacije bodo častniki aktivnih čet obdržali orožje; morejo si izbrati proti častni besedi bivališče pod gotovimi omejitvami. Ostali vjetniki bodo internirani v krajih, ki jim jih odkaže Unija. Rezervisti vseh činov morajo oddati svoje orožje, izpolniti parolni formular ter se morejo potem zopet podati v svoja bivališča, da vrše svoj navadni posel. (Reuterjevo poročilo dokazuje, da se je kapitulacija izvršila pod zelo častnimi pogoji proti neprimereno številnejši angleški moći. Pripomba Wolffovega urada).

Peter Carp.

Kakov znano, trudijo se naši sovražniki že mesece sem, da bi z raznimi obljubami tudi Rumunijo na svojo stran spravili. Doslej so se ti poskusi ponesrečili. Najbolje zavrnil je naše sovražnike list „Moldova“. Dotični članek je spisal izdajatelj tega lista, bivši rumunski mi-

Peter Carp

nisterski predsednik Peter Carp, katerega sliko danes prinašamo. V članku zahteva pisec od Rumunije, da naj nastopi proti Rusiji, ker je zdaj po zavzetju Lemberga za to najboljša priložnost. Vera v rusko moč je po zadnjih porazih v Galiciji razrušena tudi med rumunskimi politiki. Upajmo, da bodejo imela Carpova stremljenja zaželeni uspeh.

Bitka pri Gorici.

Vojni poročalec „Berliner Tageblatt“ Leonhard Adelt, je postal svojemu listu naslednji opis bitke pri Gorici.

Slovenska meja, 7. julija 1915.

Italijani stope v svoji drugi ofenzivi, ki je drugačna kakor je bila prva: Svojo artiljerijo so koncentrirali v šest skupin, od katerih obe severni operirata proti Krnu in Plavem, srednji pri Št. Florjanu in Moši proti Podgori in Gorici in južni pri Verzi in ob spodnji Soči proti Doberdolski planoti. Na Krnu so 1. julija vojaki 8. italijanske divizije, ki je sestavljena iz modenske in salernske brigade, razgibali svoje vsled snega, dežja in mraza ogorele ude v napadu, ki so ga avstrijski graničarji in Ogrji krepko odbili.

Glavni sunek je naperil sovražnik proti goriskemu mostnemu braniku in proti Doberdolski planoti. Njegova težka artiljerija, ki razpolaga s kalibri do 23 cm, vzame ob tem gotove višine, ki zapira pot, pod brzi trajni ogenj, da bi omečila naše postojanke. Bombardiranje je dopoldne najljutje, opoldne utihne, zvečer se pa zopet začne, ker sveti tedaj solnce našim četam v obraz in jih ovira. Ravnotako obsipa njegova artiljerija ponoči naše postojanke s šrapneli, da bi motila popravljanje kritij.

Boji za Gorico.

Predor je pač uspel na dveh točkah, namreč pri Podgori in pri Vermeljanu. Ni pa uspel odločilni dodatni sunek, ker so Dalmatinci sovražnika pravočasno vrgli zopet ven. Prej ko slej je mesto Gorica v naših rokah in prej ko slej gredno vojsko in civilno življenje svojo navadno pot. Močno poškodovane so seveda cerkve in pa hiše v predmestju. Mesto samo po sebi je strategično brez pomena. Važno je le goriško predmestje in obvladujoča je višina Podgora. Oboje je od prvega vojnega dne cilj italijanskih želj. Toda trde in nemagljive kakor beton so pesti in srca Dalmatincev, ki stoje tam gori. Z gorskega hrbta pri Št. Ferjanu in od San Lorencu di Mossa, ob železniški progi v Krmin, je metala sovražna artiljerija bombo za bombo na to stran, polomila gozdno drevje, potepala kritja in tlakala takoreč celo goro in granatami. Dalmatinci so prenašali bombardiranje kakor navadno ploho. Ravno tega dne je zašla italijanska pehota pri Grojni v naše žične ovire. Ljudje so obviseli v zavratnem žičnem omrežju in njihovo javkanje je preglasalo rjovenje topov. Pod težkimi izgubami so se ostali zgrnili nazaj, zasledovani z ognjem naših čet.

Zjutraj ob 4. uri naslednjega dne se je bombardiranje proti Podgori in Sabotinu iznova začelo in trajalo do 2. ure popoldne. Najtežje granate so prizadejale gori šestisoč ran; med 7. in 8. uro dopoldne je začela sovražna artiljerija obstreljevati tudi postojanke naših med gorskim pobočjem in mostnim branikom. Sto strelov je bilo namerjenih v kritje ene same stotnije; šestnajst strelov je zadelo polno. Neka sanitetna patrulja je bila zasuta, a so še živo izkopali. Ko so Italijani pet minut pred 2. uro ustavili ogenj, so bili mnenja, da je branilec na višini do zadnjega potolčen.

Zvečer so prišli k naskoku na Podgoro. Istočasno je več bataljonov napadlo goriško predmestje. Dalmatinci so slišali, kako so italijanski častniki bodrili svoje ljudi: „Zakaj se obotavljate, saj tu gori ni nihče več živ!“ Dalmatinci so dobro pazili, da bi Italijanom prezgodaj ne odkrili njihove zmote; tiko so ležali na preži in se niso ganili. Italijani so prišli izza svojih okopov in s peskom napolnjenih vreč in začeli rojiti po pobočju navzgor. Udrli so skozi raztrgane žice v zusata kritja. V tem trenutku so se zasvetili žarometi, razpraskatale so strojne in navadne puške, eksplodirale so ročne granate. Naši so slišali začudene klice: „Saj niso mrtvi!“

Potem je divjal odločilni boj. Branilec je ostala zmaga na višini kakor tudi v dolini, kjer se je napad izjavil že pred našimi ovirami. Vzhajajoče sonce je obsevalo tisočero smrt in tisočero gorje.

Po tem izjavljenem generalnem naskoku je italijanska ofenziva zopet omagala. Prihodnje dopoldne je naša poljska artiljerija z vrsto dobromerjenih šrapnelov pregnala dve italijanski stotniji, ki sta se ustalili na pokopališču v Ločniku. Težke granate so v zvenečih lokih brzele čez Podgoro in udarjale v postojanke, iz katerih se je bil sovražnik predidčo noč dvignil k napadu. Italijani se niso več upali proti višini, poizkušeni napad na goriško predmestje je bil brez težave odbit.

Vroči boji za Doberdolsko planoto.

Še resnejši in trdovratnejši so bili sovražnikovi poizkusi, da bi prodrl južno krilo naše soške fronte. To južno krilo tvori Doberdolska ali Komenska planota. Njegov zapadni rob v širini 1500 metrov stoji pod neprestanim ognjem. Kljub temu držimo svoje postojanke. Nasprotno so Italijani pri Zagru udri v omenjeni ognjeni pas, ne da bi bili mogli ta napredok izkoristiti. Tu pri Zagru se Soča okreće od planotnega roba, h kateremu je vodil sedaj porušen most. Prvi sovražnikovi poskusi, da bi si priboril prehod čez reko, so se razbili na Mrtaškem otoku. Ko se je pa posušilo poplavljeno ozemlje med Sočo in planoto, so Italijani južno od Zagru prekoračili reko in postavili v tamošnjem gozdu svoje gorske topove, ki jih je pa razbil prvi strel c. in kr. artiljerije. Ravno tako sta izginila pod našim artiljerijskem ognjem še dva nadaljnja topova. Nasprotno je pa sovražna pehota prodirala ob železniškem naspisu in v gozdu

proti Zagru, kjer je pa zaenkrat ostal naskok na zvezu z glavnimi silami na desnem bregu izjavil.

23. junija je nasprotnik nadaljeval po mestu, med tudi z glavno silo preide na lev breg sovražnega posamezno in v skupinah se je od Foljan popoldanskim naprej, ob enem pa pripravljal na Vermeljan pontonih. C. in kr. artiljerija ga je zavrnala sovražnika v njegove meje. Naslednji dan je prinesla janska divizija: „Na gradiški cesti se zbirajo ivržena kolone.“ Napad je izostal, pač pa se je izvedel bombardiranje. Južno od Zagruja je kr. armada sovražni bataljon čez soški kanal in železniški prekoračil Redipulji. Ob tem je zašel v stojanko lastne artiljerije; moral je nazaj in sedaj menili Br zasilačila tudi naša artiljerija. V ostalem so vse kaj d granate švkale po prstih italijanske pješice črno ki so z lesovjem krpali most pri Zagrujanskih mujueno so izkušali Italijani ponoči poprakorakov, podvojeno pridnostjo. Zjutraj je bil vojni srečne od do Mrtaškega otoka zopet gotov. Naši štirinajstl so ga popolnoma razbili, ravno tako poslužil kot Naslednji dan je vladal popoln mir. To severon je trajalo silno bombardiranje, ki je pr. julija ljal generalni naskok tudi na tem junapad na odsek.

prekoračil

Generalni naskok.

Odveč bi bilo opisavati živčni učinkanjem špeklenke godbe, ki je cele dni tulila mnogo, n bom in zemljo in od katere so še daleč vje obležal šklepetale šipe v oknih. Živci naših vojakov prenesli. V noči na 30. junija se je boj z generalni naskok na Doberdolsko planoto. Strelje. In Salandra sta prišla, da bi prisostvovala 13. julija go vitemu dnevu, čigar datum prostoru Cadorna že enkrat dokaj prezgodaj določil. Tjuriš na ni imelo biti drugače. Ponoč ob 11. urovih in jela iz Selc prodirati dva bataljona prవršil alpin Rocca. Naši so jih sprejeli z ročnimi granatama, a je Italijani so jo brž pobrali nazaj. Ponoči renju morje je začela prodirati nasprotna divizija; je prišlo le nekaj bataljonov. Pastili do žičnih ovir in jih tam postrelili.

Zjutraj ob 8. uri sta dva dva trije bataljoni napadli goro Kosič in bili odbiti. Popoldna na različnih točkah prešlo več divizij k časnovi naskoku proti planoti. Pri Zagru je prekoračile reko in istočasno te drle naprej iz Foljana. Pri Redipulji je glavne generali druge skupine smolo, da je obsevala lastna artiljerija, kar je našo brambanje cesoljalo. Isto se je pripelito nekemu skemu majorju, s katerim sem se kasneje znanil kot z vojnim vjetnikom. Z dvema manjša jama je prodiral proti višini Debeli vrh, sladi; prsta ostali dve njegovi stotniji v rezervi; sta veste, ke je v brzi ogenj naših topov. Njegove rezga pustile na cedilu in ne dovolj tega, je lastna artiljerija obstreljevala njegove zgrinjajoče se roje. Nato je bil vjet in en stotnik, pet poročnikov in 131 mož. Dokl je bila uplenjena tudi stotniška četrte stotnije drugega genadirskoga polka, njegovih opazk je vredno zabeležiti: 180 kron potres, je pripovedoval, je napravil veliko škode, a predidoči še veliko več. Govoriti na opazka se je glasila: „Naši vojaki zadok, da sedaj o vojni premišljevati.“

Zadnji brezuspešni naskok.

Planota pada v majhnih, krševitih proti soški ravni, ki se plaskovita in modraz prostira med Gradiško in Tržičem. Ita so ležali za naspis nalač preplavljenih nasadov. Sedaj pa, ko je bila ravnina zopko, koliko osušena, so gazili do ceste, dlni cestne zapore in deskami obdanah kamp kritij naših poljskih straž ob cestnem rodu prordli do stanovališč v krajcu. Na Kosiču pa sovražna rojna črta pred našo glavnim stovodjo janku omajala ter je bila s kartecami pojaka bljena, tako da je bila cela gora pokrita z K te v svojem umikanju je potegnila za sabo lane 96 tudi dodatne čete. C. in kr. čete so ostale se zviro vratniku za petami ter niso mirovale, do stal zopet onkraj močvirja.

Zvečer so Italijani še enkrat poizkusi, slabotnimi napadi proti višinam vzhodno in njihovi žiči in ob Zdravščine proti gori Sv. Mihaela. C. in kr. čete so ostale se zviro vratniku za petami ter niso mirovale, do stal zopet onkraj močvirja.

naskok na ta vroča zaželeni grič se je iznova izjavil. 400 mrtvih Italijanov je ostalo na mestu, med njimi mnogo ranjenih, katerih radi sovražnega ognja ni bilo mogoče spraviti. Tudi popoldanski in večerni sunki proti Zdravčini-Vermeljanu so se končali s težkimi izgubami za sovražnika. Pri Redipulji je udrla neka italijanska divizija v naše postojanke, a je bila potem vzdružen zapet ven, pri čemer je izgubila 1000 mož. Ta 1. julij je bil trd in slaven za c. in kr. armado. Največ je utegnil prestati neki brnski bataljon. Ko smo videli, kako je v njihovo postojanko tekom pol ure udarilo 400 granat, so menili Brnci, da to pač ni čisto nič, da so že vse kaj drugega doživeli. Odlikoval se je tudi neki črnovojni bataljon, ki je pustil pet italijanskih bataljonov, da so se približali na 400 korakov, in jih krotil nato s svojim ognjem do srečne odločitve. Ognjeni krst je prejel ta dan štirinajstletni prostovoljec Grill, ki je svoj čas služil kot mornariški učenec na ladji „Bremen“ severonemškega Lloyda.

2. julija ponoči in dopoldne bombardiranje. 3. julija je sovražnik z močnimi silami ponovil napad na Doberdobsko planoto in pri Redipulji prekoračil soški kanal in železniški nasip. Razvila se je ogorčena borba za naše postojanke, ki se je še ob 10. uri ponoči končala z umikanjem številno veliko močnejšega sovražnika. Mnogo, mnogo sto mrtvih in ranjenih Italijanov je obležalo po kršju pobočji.

4. julija ob 4. uri zjutraj je začel sovražnik boj z granatno točo, kateri so sledili sunki artiljerije. Tudi goriško predmostje so Italijani 3. julija zopetljuto bombardirali. V tolminskem prostoru je več italijanskih bataljonov poizkusilo juriš na vzhodne obrežne višine in celo na vrhovih in škrbinah krnske grmade se je ta dan vršil alpinski napad, ki ga je pripravila artiljerija; a je bil v divjem bajonetnem boju in bojenju moža z možem krvavo odbit.

0 preskrbi vojnih invalidov in njih svojcev.

Poročali smo deloma že o postavah, ki se tečejo te zadeve. Ponoviti pa hočemo še enkrat glavne določbe, da bodoje cenjeni čitatelji vedeli, kako se preračuna preskrbaino v zmislu najnovije cesarske odredbe.

Doklada za invalide se ravno po večji ali manjši izgubi delozmožnosti računa. Večja ali manjša delozmožnost se pa vpošteva le pri dokladu; pri odmeri penzije same se nič ne vpošteva, ker se tam dovoljuje doklado za ranjenost. Doklada znaša za invalidno moštvo neglede na šaržo, če se zmanjša pridobitna zmožnost za 20 do 49 odstotkov 60 kron na eno leto ali 5 kron na mesec; pri 50 do 100 odstotkih izgube na pridobitni zmožnosti na leto 120 kron ali 10 kron na en mesec. Ce je invalid popolnoma nezmožen, oslepel, izgubil obe roki ali obe nogi 180 kron na leto ali 15 kron na mesec.

Kaj dobi torej invalid? Če hočemo odgovoriti na to vprašanje, moramo navesti določbe zakona z dne 27. septembra 1875. Tam pravi zakon, da dobi:

narednik	168 K
četovodja	144 K
nadesetnik	120 K
desetnik	96 K
prostak	72 K

letne pokojnine. Skupaj z državno doklado bo torej znašala invalidna podpora za nezmožnost

	20—49%	50—100%	popolna
narednika	228	288	348
četovodja	204	264	324
nadesetnika	180	240	300
desetnika	156	216	276
vojaka brez šarže	132	191	252

K tem zneskom se prišteje še doklada za rane 96 kron na leto ali 8 kron na mesec; ta se zviša na 192 K na leto, če je izgubil invalid eno roko ali eno nogo, in na 288 K, če je izgubil dva dela telesa ali je oslepel. Državna podpora se pa dovoljuje samo tistim invalidom, ki njih svojci ne dobivajo nikakršne preskrbine. Kjer dobivajo svojci preskrbaino, dobivajo samo invalidno podporo v zmislu zakona z dne 27. decembra 1875, in pa doklado za rane.

V zmislu te naredbe, kakor smo že zadnjič poročali, da dobē tudi svojci državne doklade po umrlih ali ubitih vojakih. V zmislu zakona znaša letna penzija vdove

narednika 270 kron, 2250 kron na mesec, četovodje 216 kron, 18— kron na mesec, nadeset. 180 kron, 15— kron na mesec, desetnika 144 kron, 12— kron na mesec, prostaka 108 kron, 9— kron na mesec,

K tej penziji spada še vzgojnina za sirote 48 K, če živi mati, če sirota nima ne očeta ne matere 72 K.

V zmislu naredbe z dne 12. junija pa dobe vdova in drugi svojci še posebno državno podporo. Ta znaša za vdovo 120 kron na leto; za zakonsko ali legitimirano siroto 12 K. Če je sirota brez staršev, znaša ta podpora 36 kron na leto, če je ena sama sirota, 30 K, če sta dve 24 K za vsako, če so tri in po 18 K, če so štiri ali več. Nezakonska sirota dobi 60 K na leto, če dobiva mati državno podporo. Če sirota nima matere, dobiva 108 K, če je samo ena sirota, če sta dve po 102 K, po 96 K, če so tri, če jih je več pa po 90 K.

Iz teh vrstic je pač razvidna preskrba naših vojakov, ki jih v vojni zadene nesreča. Pa tudi glede podpore za starše invalidov, za prastarše in druge svojce, je zadeva s tem pojasnjena; kajti tudi vsa druga preskrbaina in podpora se odmerja po istih načelih na podlagi postavki, ki smo jih že navedli.

Gospodarske.

Stanje sadenosnikov in vinogradov začetkom julija 1915. (Poročilo sadne vnovčevalnice zvezne kmetijskih zadrug na Štajerskem.) Po došlih poročilih filijalnih vodstev c. k. kmetijske družbe za Štajersko je stanje sadenosnikov in vinogradov sledče, ako se vzame 1 = jako dobro, 2 = čez srednjo, 3 = srednjo, 4 = pod srednjo, 5 = jako slab:

Jabolka: Dolina Ennse 3—4, zgornja Murska dolina 3, dolina Mürze 3—4, Safen- in Feistritz-dolina 2, dolina Raabe 1—2, Graška Murska dolina 3, Leibniška Murska dolina 3, spodnja Murska dolina 4, Dravsko dolina 3—4, Savinjska dolina 3—4, Savinska dolina 4.

Hruške: Dolina Ennse 3, zgornja Murska dolina 3—4, dolina Mürze 2—3, dolina Safena in Feistritz 2, dolina Raabe 2, Graška Murska dolina 3, Leibniška Murska dolina 3, spodnja Murska dolina 4, Dravsko dolina 3—4, Savinjska dolina 2—3, Savina dolina 3—4.

Slike in češplje: Dolina Ennse 4, zgornja Murska dolina 4, dolina Mürze 4, Safen-Feistritz-dolina 4, dolina Raabe 4, Graška Murska dolina 4, Leibniška Murska dolina 4, Dravsko dolina 4—5, Savinjska dolina 4—5, Savina dolina 3—4.

Breske in marelice: Dolina Ennse 4, zgornja Murska dolina 5, dolina Mürze 4—5, Safen-Feistritz-dolina 4—5, dolina Raabe 4—5, Graška Murska dolina 3—4, Leibniška Murska dolina 4—5, spodnja Murska dolina 3—4, Dravsko dolina 4, Savinjska dolina 3—4, Savina dolina 4.

Črešnje: Dolina Ennse 3, zgornja Murska dolina 3—4, dolina Mürze 2—3, dolina Safena in Feistritz 3, dolina Raabe 3, Graška Murska dolina 2, Leibniška Murska dolina 2, spodnja Murska dolina 2—3, Dravsko dolina 3, Savinjska dolina 3, Savina dolina 3.

Oreh: Dolina Mürze 3—4, Safen-Feistritz-dolina 3—4, dolina Raabe 2—3, Graška Murska dolina 2—3, Leibniška Murska dolina 2—3, spodnja Murska dolina 2, Dravsko dolina 2—3, Savina dolina 2—3, Savinjska dolina 2.

Vinograd: Safen-Feistritz-dolina 2, dolina Raabe 1—2, Graška Murska dolina 2, Leibniška Murska dolina 2, spodnja Murska dolina 2, Dravsko dolina 2, Savinjska dolina 2—3, Savina dolina 2—3.

Izpred sodišča.

Fajmošter in klerikalni poslanec - dražilec cen.

C. kr. okrajno sodišče v Radgoni je obseglo klerikalnega državnega poslanca fajmoštra dra. Potzinger zaradi neopravičenega draženja, kar se po domače imenuje oderuščvo z živila, na 50 kron globe. Ta fajmošter je namreč svoje žito po pretirani ceni prodajal. Fajmošter dr. Potzinger s to kaznijo ni bil zadowoljen. Pritožil se je na višje sodišče v Gradvu. To sodišče pa mu je prvotno kazeno zvišalo na 300 kron globe. Zdaj bode ta krščanski mož menda le zadowoljen!

Razno.

Ogrska žetev. Veliko presenečenje prinaša izkaz ogrskega poljedelskega ministerstva glede pričakovane letosnje žetve. Cenili so žetev po-

sebno strogo in ker se žetvo delo že izvršuje, ni pričakovati spremembe števil. Gotovo je, da bode pšenična žetev na Ogrskem letos naravnost krasna. Prinesla bodo takšni uspehi, kakor se ga je le parkrat doživel. Pričakuje se nameč, da se bode želo na Ogrskem letos najmanje 46 milijonov meterskih centrov pšenice, medtem ko se jih je lansko leto komaj nekaj čez 28½ milijona meterskih centrov želo. Ako se k temu še prišteje žetev iz Hrvatske in Slavonije, potem bodo pridelali okoli 50 milijonov meterskih centrov pšenice. Pri tem je vpoštevati, da bodo tudi kakovost letosnje pšenice vsled dobrih vremenskih razmer mnogo boljša nego lanska. Tudi žetev rži prekaša z 12½ milijoni meterskih centrov ono lanskega leta za 1½ milijoni meterskih centrov. Prijetno presenečenje je tudi, da zaostaja žetev ječmena le malo za lansko. Tudi žetev ovsa bode ednaka lanski. S tem smo torej lahko prepričana, da je skrb za kruh in moko ne potrebna. Pričakovati je, da ne bude treba več toliko z boljšo moko štediti in da bo dejno tudi gotovo od kmetskih pridelkov odvisne industrije svoje delo lahko nadaljevale. Še imamo velike zaloge iz zadnje koruzne žetve in pričakovati je tudi dobro letosnje žetev tega pridelka. Drugi plod stoji istotako dobro, tako da ne bude krme primanjkovalo. Seveda je vse to pričakovati le tedaj, ako ogrska državna polovica svojega žetnega bogastva ne bude skrivala za špekulantovski ključi, matveč ga bode dala tudi drugim deželam brez težav na razpolago.

Važna razsodba najvišjega sodišča glede draženja cen. Vrhovno sodišče je izreklo, da je zločinski namen pri draženju cen podan že s tem, če prodajalec zahteva cene, ki so v primeri z proizvodnjalnimi sredstvi očividno previsoke. Vseeno je, če je kupec zadovoljen z zahtevano ceno, zakaj v tem oziru ne gre za varstvo posameznega kupca, ampak za varstvo splošnih interesov. Javnost bo to razsodbo pozdravila, ker vsakdo, kdor izrablja v sedanjih težkih časih stiski ljudstva, zaslubi strogo kazen.

Cene sladkorju. Posamezni špekulant stršijo ljudi še vedno s tem, da bodoje v kratkem cene sladkorju poskočile. Opaziramo torej še enkrat, da prihaja iz Dunaja sledče uradno poročilo: Vladil se je posrečilo vprašanje sladkorja rešiti v toliko, da so rafinerije znaten znašale svoje zahteve glede cen. Po porabi domačega kontingenta, ki bo zadoščal še do konca julija, bo znašala cena kilogramu sladkorja 1 krono in ta cena mora ostati brez pogojno neizpremenjena do 1. oktobra 1916. Tudi nov sladkor se ima primerno zaznamovati, da se onemogoči nepoštene manipulacije s starim sladkorjem.

List „Domaćin“ v Ljubljani je začasa vojne ponehal izhajati.

10 sinov v vojski. V Špitalcu pri Kamniku živi posestnica vdova Alojzija Drolz. Ima 10 sinov, ki so vsi v vojni. Od dveh sinov, ki sta služila pri 7. lovskem bataljonu, že od jeseni ni nobene vesti.

Proces v Sofiji. Na Silvestrov večer se je vršil v sofiskem meščanskem kazinu od bolgarskih umetnikov prirejen ples. V sijajno družbo je piletela proti polnoči bomba, ki je ubila 4 osebe in jih mnogo ranila. Med ubitimi sta se nahajala hčerka vojnega ministra generala Fičeva in sin generalstabnega šefu Bojadžijeva. Atentat je izzval v celi Bolgariji velikansko razburjenje. Bilo je jasno, da izvira iz političnih motivov in domnevalo se je, da so atentat povzročili Srbi ali Rusi, da se maščujejo nad bolgarskimi državniki, ki so bili z ministerskim predsednikom Radoslavovom na čelu na plesu. Policijska preiskava je imela kmalu uspeh. Aretirali so 7 oseb, po večini Makedoncov, katerim je načeloval referent pri najvišjem bolgarskem računskem dvoru Vincenc P. Anastasov. Kmalu se je dognalo, da je to prava atentatorska organizacija, katere glavni voditelji so bili Anastasov, neki Giorgij Ilijev ter Kristo Gergijev, dva mlada postopaca. Organizaciji je pripadal tudi sin sofiskega odvetnika Dobrinovića. Na inicijativo tega zadnjega poskusili so najprvo starega Dobrinovića umoriti. Pozneje je pripravil Anastasov atentat v sofiskem kazinu in obljubil svojim pomagačem 10.000 levov nagrade. Zaupal jim je, da hoče doseči padec se-

Rusi uničujejo pri svojem begu vse vasi.
"Az Est" poroča: Zadnje straže Rusov, ki
resnično, krijejo nazadovanje ruskih čet, uničujejo
la velike vse zaloge in naprave na Rusko-
elik požar Poljskem. Prebivalce teh vasi pošiljajo v no-
entov štora Rusije, vasi same pa požigajo. Žito na
je pričelo tranne Rusije, vasi same pa požigajo. Žito na
in je doseglo ali v skladiščih zažigajo ali ga pa na druge
weide. Vse načine uničijo. Prebivalstvo prevažajo v mnogo-
vas Dubičevnih železniških vlakih v Rusijo.

* * *

Nemci pred Osowiecom?

Listi poročajo iz Kopenbagena, da je nemška
fronta že v neposredni bližini ruske trdnjave
Osowiec.

* * *

Ruski vstasi.

K.B. poroča: Vojno sodišče je več stavbe-
nib delavcev in neko Čehinjo (avstrijsko držav-
ljanko!) v Petersburgu obtožilo, ker so bili člani
zamočne socijalno-revolucijske stranke, trije ob-
čenci so bili oproščeni, ostali pa na ječo od
ajbolj po-
ško ljud-
brzovjavljene
spodarski
ih pravice
prijeti, na katerem bodojo o veliki vstaji na
prijeti,

* * *

če, vsem našega zunanjega ministra na Ameriko.

Avtro-ogrski zunanji minister izdal je na-
lado Združenih držav Severne Amerike posebno
oto, ki se obrača proti temu, da pošilja
merika skupnim našim sovraž-
nikom vojna in življenska sred-
tva, medtem ko so nam in Nemčiji popolnoma
aprti. S tem je stopila naša vlada zopet na
traj Nemčije, ki ima v tem oziru že daljša
ognjanja z Ameriko. Upati je, da bode Amerika
pozna, kako krivično je njen stališče.

Začeti se mora pomagati. Tudi v dragih časih zamore se z
sam napravi, 100 litrov domače pijače zamore vsakdo lahko
praviti. Substance z navodilom stanejo 4 K 50 h franko po
vezju pri Johannu Grolichu, Brno št. 636 (Moravska). Ta domača
osveži brez da bi opijana in delozmožnost človeka zmanj-
šata.

Mladenci!

Pokažite svoje navdušenje za cesarja in
omovino in stopite v vrste
C. k. prostovoljnih strelcev.

Naznani sprejema poveljništvo c. kr. strel-
cev v Ptiju, rotovž, I. nadstr.

Iudska kopelj mestnega

kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje ob delavnikih od 12
ure do 2. ure popoldne (blagajna je od

12. do 1. ure zaprt); ob nedeljah in
praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.

1 kopelj z vročino zrakom, paro ali
"Brausebad" z rjuhu K - 70

Učenec

nožen nemščine in slovenčine se takoj sprejme
pri

Vinzenz Leposcha, Ptuj
trgovina z železnino.

307

Komi

strogo soliden, z do-
bro šolsko izobrazbo
in obeh deželnih jezikov
zmožen se takoj
sprejme pri g. Hans
Toplak, trgovina z me-
šanim blagom,
Juršince. 305

1 par

prsnega gesira

z vajeti se proda. —
Vprašanja na g. Hans
Toplak, Juršince pri
Ptiju. 312

En učenec in ena učenka

obeh deželnih jezikov
zmožna, se takoj sprej-
meta v trgovini z me-
šanim blagom, Ludwig
Krautsdorfer, Sv. Duh
pri Poličanah. 314

Sesekani špeh

koruzu, kašo, ajdo ku-
puje Hans Sirk, Ma-
ribor, Hauptplatz. 265

Potrebujem :

enega postiljona in
enega konjsk. hlapca;
vzamem tudi oženjene;
dobra stanovanje.
F. Schosteritsch, trgo-
vina z mešanim blagom,
Št. Vid pri Ptiju. 321

Trgovski učenec

z dobrimi šolskimi
spričevali, pošten in
priden, nemškega in
slovenskega, j e z i k a
zmožen, se takoj sprej-
me v trgovini z meša-
nim blagom Ferd. A.
Gollo b, sv. Trojica
Slov. gor. 323

100 lit. domače pijače!

osvežujoče, izvrstna, vzame žej, zamore vsakdo
z malimi troški sam napraviti. V zalogi so:
anas, jabolko, grenadine, maline, muškat-
brusni, pfeferinie, pomoranče, waldmeister,
višnje. Vsak neuspeh izključen. Ta domača pi-
jača se pije lahko poleg hladna, pozimi pa
v roča namesto rumu ali zganya. Svoji z na-
tančnim navodilom stanejo 4 K 50 h franko po povezju. Na
5 takih porci dajem 1 porcio zaston. Za ekonomije, tovarne,
večje gospodarstva, delavnice itd. neprcenljive vrednosti, ker
to delavca osveži, ne pa opijani in mu ne odvzame delozmož-
nosti. 316

Johann Grolich, angleška drožerija, Brno št. 636 (Moravska).

Štajerski voziček

dobro obranjen, se
poceni proda. Vpogled-
ati je pri Blaschitz,
Ptuj, živinsko sejmišče.
324

Učenec

iz dobre hiše in z do-
bro šolsko izobrazbo
se takoj sprejme v tr-
govini z mešanim bla-
gom F. Schosteritsch,
Št. Vid pri Ptiju. 320

Sprejmem marljivega,
treznega

hlapca

k enemu konju. —
Imam dobro ohranjeni
močen voz za tir na
prodaj Alois Kukowetz
v Ptiju, Obere Drau-
gasse 26. 322

Učenec

z dobrimi šolskimi
spričevali se takoj
sprejme pri gosp. Joh.
Zwikel, trgovina z me-
šanim blagom, Hajdin
pri Ptiju. 319

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz)
v Ptiju zraven klalnice in plinarske
hiše postavljen je parna žaga vsakomur
v porabo.

Vsakomur se les hlodit itd., ter po zahtevi
takov razzag. Vsakdo pa sme tudi sam
oblati, vrtati, spahati i. t. d.

iz najboljih vegetabilij sestavljeni posebej preparirani čaj, se
kot domače sredstvo zoper obolenje živcev
z uspehom rabi.

Ta čaj pomiri živce, odpravi bolečine, poveča telesno moč
in splošno dobročutje, pospešuje prebavo.

Edino pristen se dobri ta čaj pri
e. in kr. dvorn. in nadvojvodn. komorsemu dobavatelju

Julius Bittner

lekarnar

Reichenau, Niže-Avstrijsko.

Ta čaj "Ganglion" se na vsako pošto poslje proti vpo-
siljatvi 3 kron postigne prost; pri povzetju se cena zviša
za 35 vinjarje.

Ekspedicijo soli

preskrbi hitro proti gotovemu naprej-plaćiln
in povrnitvi troškov od Saline Bad Aussee
Jetty Lostak, Bad Aussee, Gartengasse. 317

Opravilna štev. E 479/15

Dražbeni oklic

in poziv k napovedbi.

Na predlog zahtevajoče stranke Andreja in
Jere Potocnik, pos. v Štukih, po dr. Ivanu Fer-
mevc, odv. v Ptiju bo

dne 10. avgusta 1915

predp. ob 9. uri, pri tem sodišču, v izbi št. 2
na podstavi ob enem odobrenih pogojev dražba
sledenih nepremičnin:

Zemljiska knjiga Novavaš p. p., vl. št. 2,
označba nepremičnin: 2 hiši (št. 2 in št. 36)
z 2 gospodarskima poslopnjema, paša, vinograd,
njive, sadonoskin in gozd v skupni izmerti 2 ha,
86 a, 95 m². Cenilna vrednost 3386 K 66 h,
najmanjši ponudek 3591 K 10 h. Pod najmanj-
šim ponudkom se ne prodaje.

Ces. kr. okrajna sodnija Ptuj
odd. IV. dne 3. julija 1915.

318

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme v tovarni
za usnje (Lederfabrik) Paul Pirich v Ptiju.

Krapinske

-toplice ozdravijo
(na Hrvatskem) protin, revmatizem in skrnino.

Pojasnila in
prospekt se
dobe zastonj
od ravnateljstva

Otvorjene od 20. aprila naprej.

184

Patriotičen kinč in oficijelni znaki ces. in kr. vojnega ministerstva na Dunaju.

Št. 131. Otoš. ornat-Rumeni krilci c. in k. vojnega ministerstva . . . . . 2 K

Št. 132. Otoš. državni krilci c. in k. vojnega ministerstva . . . . . 3 K

Št. 133. Otoš. avstrijsko-ogradske-turski znak c. in k. vojnega ministerstva . . . . . 2 K

Št. 144. Otoš. železni prstan c. in k. vojnega ministerstva . . . . . 1 K

Št. 145. V srebro vdelan . . . . . 3 K

Št. 146. V zlato vdelan . . . . . 6 K in 12 K

Kot mera zadostuje papirnat odresek. Postoji se proti vposilitvi dotičnega mesta in 50 vin. za poštino; pošilja se tudi na bojišče od:

I. izvoda tvrdka vojnih ur za armodo
Maks Böhnel

Dunaj, Margaretenstrasse 27/51.

Ilustrirani cenik zastonj.

262

Vinogradniki!

Priskrbite si pravočasno uspešno sredstvo zoper Peronospero! Bakrena galica (Kupfervitiol) se vsled vojske tudi za visoko plačilo skoraj ne more dobiti.

Kot popolno in najboljše preizkušeno na domestilo priporočati se zamore le

Perocid.

Perocid pošilja po najnižji ceni tvrdka:

D. Rakusch v Celju.

Mestna posredovalnica
(Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptiju

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovju).

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zahtevati moj glavni cenik z 4000 podobami, ki vsebuje bogato izbiro potrebnih rabičnih in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur zastonj in franko.

Prva fabrika ur HANNS KONRAD

e. in kr. dvorni liserant, BRÜX st. 730 (Češko).

Prave nikel-žepne-ure K 4-90, 5-. V srebru K 8-40, 9-60, niklasta budilnica K 2-90, ura-kuka vica K 7-85, ura na pendelj K 9-.

Razpošiljatev po povzetju izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Brata Slawitsch v Ptiju

Fričeskih strojev
priporoča izvrstno davalne stroje
(Nähmaschinen) po sledeni ceni:
Singer A ročna mašina K 50-
Singer A . . . . . K 60- . . . . .
Dürkopp-Singer . . . . . K 70- . . . . .
Dürkopp-Ringschiff za šivljivo . . . . . K 180-
Dürkopp-Zentralbobbin za šivljivo . . . . . K 140-
Dürkopp-Ringschiff za krojajo . . . . . K 160-
Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberstiel, Luxusausstattung . . . . . K 160-180-
Dürkopp-Zylinder-Elastik za šivljario . . . . . K 160-180-
Minerva A . . . . . K 120-
Minerva C za krojajo in šivljario . . . . . K 160-
Nove C za krojajo in šivljario . . . . . K 90-
Beli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so niti takor povsod in se po pogodki plačuje tudi lahko na obroke (rate).
Prosimo, da se na vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim, kateri imajo mašine od nas.

Cenik krepljen.

Mestna hranilnica v Ptiju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vlog e.

Ravnateljstvo.

Wasserdichte Wagenplachen

Vododržne vozne plahte

K 20— K 25— K 30—
3 m 3½ m 4 m dolge

Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje
rujave 1-90 m dolge po 10, 12, 15 kron, priporočata

Slawitsch in Heller v Ptiju

trgovina z blagom.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, datna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 11-franko po povzetju. ½ klgr. veleprima najfinjetaj K 2-20 oddaja A. Sapira, 490, eksport kava in čaja Galanta.

Pridnega trgovskega učenca

šole prostega, nemškega in slovenskega jezika in v govoru in pisavi zmožnega, sprejme takoj ita Josef Lorber, Laško (Tüffer).

Mlinarski učenec

se pri dobrem ravnjanju in dobrem plačilu sprejebjet pri Karl Hartleb, umetni mlin, Heimschuh beh, Leibnitz.

Niklasta Roskopf-ura, 36 urno kolesje . . . . . K 4-10

Stev. 705. Niklasta anker Roskopf-ura, ki teče v kamjenjih . . . . . K 5-90

Štev. 698. Niklasta cylinder-remontoar . . . . . K 5-50

Stev. 850. Sreb. plošča pancer-veržica 50 gr. K 7-

" " " 30 " K 5-

" " " 15 " K 2-70

Niklasta pancer-veržica . . . . . K 1-

Srebri privesek (podkey) . . . . . K 1-

Stev. 600. Najfinješa prima radij-ura (prava

nikel-anker-remontoar, pravo švi-

carško kolesje, tekoče v kamjenjih,

s prima radij-svetločo cifermejo in kazalci), jaka natanko regulirana K 8-40

Jako fina

zanesljiva, lepa in res cena je vendar leura od **H. Suttner-ja** v Ljubljani

št. 701.

Štev. 189. 14-karatin zlati prstan s kamen. K 7-80

Prstan iz novega zlata s kamen. K 3-80

Štev. 1589. 14-karatin zlati uhani z lepimi

kamenji . . . . . K 5-90

Štev. 1679. Srebrni uhani z lepimi kam. K 5-90

Štev. 1203. Niklasta budilnica, dobro anker-

kolesje . . . . . K 3-50

Razpošiljatev proti povzetju ali naprej-plačil

slove. Z kar ne dopade, demaj nazaj

Krasni cenik z navodilom, kako je zlato

sreb. ali dobiti, naj se zavleba zastonj in franko

od renomirane krščanske svetovne razpo-

siljalnice

H. Suttner samo **Ljubljani št. 701.**

Največja svetovna eksportna hiša boljših ur.

Glavni zastopnik
fabrike ur
"Zenith"

219

ug